

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У зв'язку з повномасштабними бойовими діями на території України, економічна безпека зазнала нищівного удару. Економічна безпека виступає основою національної безпеки, без якої економіка та держава не можуть повноцінно функціонувати.

Перш за все, потрібно зауважити, що економічна безпека характеризує сталий розвиток та економічне зростання економіки, забезпечення високих стандартів життя населення, передбачення і протистояння зовнішнім і внутрішнім загрозам [1]. До початку повномасштабного вторгнення на економічну безпеку в Україні негативно впливали такі чинники: високий рівень корупції, низький рівень життя населення та збільшення смертності, наявність зовнішнього боргу, що склав 129.7 млрд доларів та зменшення ВВП за рік із 80.7% до 64.6% [2].

Існують загрози економічній безпеці, що, власне, її порушують. Наразі, основною загрозою для економіки та економічної безпеки України є війна. За даними прем'єр міністра України, Дениса Шмигала, прямі збитки економіці України перших шести місяців складають понад 500 мільярдів доларів. Основними причинами зростання цієї суми є:

- матеріальні збитки, адже з 24 лютого зросла кількість знищених та пошкоджених об'єктів транспортної, енергетичної, виробничої та іншої інфраструктури.
- зупинка економічної діяльності призвела до багатьох інших проблем, наприклад, до міграції робочої сили, втрати колишнього рівня доходів, збільшення рівня видатків на військовий сектор економіки (за останніми даними щомісячний рівень видатків складає 130 мільярдів гривень), зниження потужності виробництва продукції [3].
- економічно важливі регіони знаходяться в тимчасовій окупації, що веде до втрати контролю над ними.

Державне регулювання економічної безпеки повинно відбуватися на основі детального аналізу гострих проблем, для відновлення нормального стану економіки. Економічна безпека відображає зв'язок між економічною силою країни, військово-економічним потенціалом та національною безпекою. Україна має визначити нову стратегію економічної безпеки, у якій основними напрямками має бути підтримка воєнного сектору економіки, впровадження програм на підтримку малого та середнього бізнесу. Сприяння функціонуванню підприємств шляхом надання податкових пільг, сприяння створенню та розповсюдженню української продукції. Також важливою проблемою є соціальний та людський капітал, а саме його втрата, оскільки за оцінками Міжнародної організації з міграції кількість осіб, які вважаються ВПО сягає 7,1 млн осіб [4]. Тому держава має забезпечити житлом та робочими місця для таких осіб.

Перелік посилань:

1. Гарькава В. Ф., Кліщевська А. Ю. Моделювання економічної безпеки регіону в контексті управління його ресурсним забезпеченням. 2021. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/7_2021/89.pdf
2. НБУ Зовнішній борг України на кінець II кварталу. 2022. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/files/ES/ExDebt_q.pdf
3. Кравець К. П., Скибенко В. І. Економічна безпека України в умовах воєнного стану. Аналіз наявних загроз та шляхи її вирішення. 2022. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/45167/1/SCIENCE-AND-TECHNOLOGY-PROBLEMS-PROSPECTS-AND-INNOVATIONS-19-21.10.22.pdf#page=428>
4. МОМ Звіт про внутрішнє переміщення в Україні. Опитування загального населення. 2022. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://displacement.iom.int/reports/zvit-pro-vnutrishne-peremischennya-v-ukraini-opituvannya-zagalnogo-naselennya-raund-5-23>